

Mnenje Evropskega odbora regij – Lokalna in regionalna razsežnost ekonomije delitve

(2016/C 051/06)

Poročevalka: Benedetta BRIGHENTI (IT/PES), podžupanja občine Castelnovo Rangone, pokrajina Modena

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. meni, da ekonomija delitve temelji na novih oziroma ponovno oživiljenih družbenih vzorcih s pomembnimi poslovnimi, pravnimi in institucionalnimi posledicami, tj. na družbenih praksah delitve in souporabe ter sodelovanja. Pojma zaradi njegove inovativne in dinamične narave ni mogoče dokončno opredeliti. Zajema pa pojave z naslednjimi značilnostmi:

- (i) glavni akterji ne delujejo tako, kot običajno predvidevajo klasični ekonomski modeli (t. i. „homo oeconomicus“), kar pa ne pomeni, da ne morejo ravnati razumno ali načrtno, da bi dosegli svoje cilje;
- (ii) ekonomija delitve uporablja pristop platforme, s čimer eno glavnih gibal postanejo odnosi, ugled, zaupanje družbe in drugi neekonomski vidiki znotraj skupnosti;
- (iii) ekonomija delitve obsežno in intenzivno uporablja digitalne tehnologije in zbiranje podatkov. Podatki postanejo primarne surovine. Fiksni stroški so v veliki meri eksternalizirani;
- (iv) v manjšem obsegu na lokalni ravni so lahko nekatere pobude ekonomije delitve omejene na skupno uporabo ali upravljanje fizičnih sredstev (npr. skupni delovni prostori, mestne javne površine itd.) oziroma na nove oblike sodelovanja, včasih na ravni iste ulice ali stanovanjske zgradbe ali na področju sistemov socialnega varstva;
- (v) ekonomija delitve lahko poteka tako na podlagi tržnega kot družbenega modela;

2. glede na navedeno ugotavlja, da Evropska komisija namesto izraza „ekonomija delitve“ uporablja izraz „sodelovalna ekonomija“, ta koncept pa je prvič poskusila opredeliti v nedavnem sporočilu o izpopolnitvi enotnega trga ⁽¹⁾: „ekonomija delitve, kompleksni ekosistem storitev na zahtevo in začasne uporabe sredstev na podlagi dogovorov na spletnih platformah, se izjemno hitro razvija. Ekonomija delitve prinaša potrošnikom večjo izbiro in nižje cene, inovativnim zagonskim podjetjem in obstoječim evropskim podjetjem pa priložnosti za širitev v matični državi in čez mejo. Spodbuja tudi zaposlovanje in omogoča zaposlenim prožnejše urnike, od nestrokovnega mikrodela do podjetništva v popoldanskem času. Uporaba virov je tako lahko učinkovitejša, kar poveča produktivnost in vzdržnost.“ Vendar OR meni, da je ta opredelitev osredotočena na komercialni in potrošniški vidik ekonomije delitve (oz. sodelovalne ekonomije), ne upošteva pa nekomercialnega pristopa in pristopa, ki temelji na skupnem. Zato poziva Evropsko komisijo, naj podrobneje preuči in nato opredeli različne oblike ekonomije delitve (del katere sodi v okvir socialne ekonomije);

Ekonomija delitve ustvarja nov obrazec

3. poudarja, da so mnogi mnenja, da glavni akter ekonomije delitve ni več potrošnik, ki želi nekaj imeti v lasti ali kupiti storitev, temveč državljan, človek kot del skupnosti, uporabnik, izdelovalec, proizvajalec, ustvarjalec, oblikovalec, sodelavec, digitalni obrtnik, urbani kmetovalec, ki želi imeti dostop do neke storitve ali blaga, ki je potrebno za zadovoljitev nekaterih njegovih potreb;

⁽¹⁾ COM(2015) 550, str. 3.

4. opozarja, da po drugi strani nekateri trdijo, da je akter ekonomije delitve v številnih primerih tudi oseba, ki želi ukrepati ter skrbeti za prosto dostopna skupna materialna ali nematerialna sredstva, jih upravljati, ustvariti ali obnoviti brez posredovanja javnih ali zasebnih ponudnikov, to pa poteka v manjšem obsegu med sorodnimi akterji in posamezniki. Tako akter ekonomije delitve ni zgolj gospodarski subjekt, temveč družbeni, individualni ali državljanski akter, za katerega so tradicionalni ekonomski razlogi drugotnega pomena ali popolnoma nepomembni. Nekatera področja ekonomije delitve niso nujno „ekonomija“ v strogem pomenu besede, ampak gre za družbene skupnosti in omrežja, ki sodelujejo in ustvarjajo nove gospodarske strukture ali opravljajo določene naloge v povezavi z obstoječimi gospodarskimi dejavnostmi;

5. poudarja, da se zdi, da ekonomija delitve pod vprašaj postavlja tudi tradicionalne makroekonomske modele, ki jasno razlikujejo med potrošniki in proizvajalci;

6. meni, da lahko ekonomija delitve spodbudi oblikovanje nove ekonomske identitete, pri kateri posameznik, ki ne želi delovati sam, ne sledi želji po čim večjih materialnih koristih, ampak svoje ekonomsko ravnanje poveže z zavezo skupnosti, deluje v javni – družbeni, gospodarski in politični – sferi in si glede na druge ljudi najde mesto v družbi, tako da skrbi za splošne, skupne interese (t. i. „mulier activa“) ⁽²⁾;

7. poudarja, da je treba razlikovati med različnimi oblikami ekonomije delitve. Pri vseh se uporablja enak družbeni obrazec delitve in sodelovanja, vendar pa so med njimi velike razlike. Treba je natančno opredeliti oblike ekonomije delitve, ki v določeni meri ohranjajo enako družbeno in gospodarsko dinamiko kot prej obstoječi gospodarski model, in za vsako od njih uporabljati drugačno pravno ureditev. Razlikovanje med pridobitnimi in nepridobitnimi dejavnostmi ter vrsto podjetja ali združenja, ki se ukvarja s pobudami ekonomije delitve, ter učinek na čezmejno trgovino z vidika prava EU, so lahko pomembna merila pri ločevanju med različnimi oblikami ekonomije delitve in pripravo različnih zakonodajnih pristopov;

8. izpostavlja, da bi bilo najprej mogoče razlikovati med ekonomijo delitve v strogem pomenu besede in njenimi sodelovalnimi oblikami z opredelitvijo sodelovanja kot dodatnega vidika delitve. Dejansko lahko razlikujemo med pobudami ekonomije delitve, ki ustvarjajo in uveljavljajo razliko med različnimi vrstami uporabnikov (potrošniki-uporabniki in ponudniki-uporabniki), in pobudami ekonomije delitve, ki zagovarjajo enakovreden pristop, pri katerem je lahko vsak uporabnik hkrati ponudnik in potrošnik ali pa je celo vključen v upravljanje platform. Upoštevali bi lahko tudi model upravljanja in spremljanja finančnih transakcij, pri čemer bi bilo treba razlikovati med primeri, ko platforma služi samo kot sredstvo za povezovanje posameznikov (ki neodvisno sklepajo dogovore), in primeri, ko posrednik ohrani nadzor nad transakcijo ⁽³⁾. Okrepljeno sodelovanje bi lahko nakazovalo pristop ekonomije delitve, ki temelji na skupnem ⁽⁴⁾. Če vpleteni akterji ne samo skupaj uporabljajo sredstva, ampak sodelujejo pri ustvarjanju, proizvodnji ali obnavljanju skupnih sredstev za širšo javnost ali skupnost, to pomeni, da sodelujejo in si skupaj prizadevajo za skupno dobro;

9. meni, da nastajajo dve glavni kategoriji in štiri oblike ekonomije delitve:

— ekonomija delitve v strogem pomenu besede ali ekonomija na zahtevo:

— „ekonomija dostopa“ – pobude ekonomije delitve, katerih poslovni model nakazuje, da se blago in storitve izmenjujejo na podlagi dostopa in ne lastništva. Pri tem gre za začasno izposojlo stvari in ne za njihovo dokončno prodajo,

— „ekonomija priložnostnih del“ – pobude ekonomije delitve, ki temeljijo na občasnem delu, ki se opravlja na digitalnem trgu,

⁽²⁾ Glej C. Iaione, Economics and law of the commons, 2011 in Poolism, na www.labgov.it, 28.8.2015.

⁽³⁾ G. Smorto, *I contratti della sharing economy* (Pogodbe v ekonomiji delitve), *Il Foro Italiano*, 2015, zvezek 4, str. 222–228.

⁽⁴⁾ D. Bollier, *Think like a commoner: a short introduction to the life of the commons*, 2014. S. Foster, *Collective action and the Urban Commons*, 2011; C. Iaione, *The Tragedy of Urban Roads*, 2009.

— ekonomija združevanja:

- „sodelovalna ekonomija“ – pobude ekonomije delitve, ki spodbujajo enakovreden pristop in/ali uporabnike vključujejo v snovanje proizvodnih procesov ali pa stranke spremenijo v skupnost,
- „ekonomija ustvarjanja skupnega (commoning)“ – pobude ekonomije delitve, ki so v lasti skupnosti ali jih upravlja skupnost;

10. ugotavlja, da Evropska komisija navaja nedavno študijo ⁽⁵⁾, po ocenah katere lahko ekonomija delitve potencialno poveča svoj globalni prihodek, ki sedaj znaša okoli 13 milijard EUR, na 300 milijard EUR do leta 2025. Vendar bi bilo treba po mnenju OR rast ekonomije delitve samo delno obravnavati kot revolucijo in/ali posledico krize. Pri nekaterih vidikih gre lahko tudi za vrnitev ⁽⁶⁾ oziroma prehod ⁽⁷⁾ nekaterih panog sedanjega ekonomskega modela na nekdanje tradicionalne gospodarske panoge in ekonomske modele (npr. združno gospodarstvo, socialna ekonomija, solidarnostno gospodarstvo, obrtna proizvodnja, ekonomija skupnega itd.) in celo na starodavne oblike ekonomske izmenjave (npr. blagovna menjava), ki so alternativa kapitalsko intenzivnim oblikam tržnega gospodarstva;

11. poudarja, da imajo tehnološke inovacije ključno vlogo pri razvoju ekonomije delitve, saj večina njenih pobud temelji na uporabi skupnih platform, prek katerih potekajo transakcije in izmenjave blaga in/ali storitev. Zato je treba okrepiti ukrepe za preprečevanje digitalnega razkoraka, zlasti v okviru prizadevanj za vzpostavitev enotnega digitalnega trga;

12. poudarja, da so v primerih, ko nove storitve na podlagi ekonomije delitve agresivno izrivajo tradicionalne storitve, najpogosteje javne oblasti na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni tiste, ki nosijo pomembno odgovornost, če:

- so pogoji dostopa do trga, ki jih določajo javne oblasti s fiskalno politiko ali poklicnimi zahtevami, ustvarili monopole ali oligopole, pri čemer pa niso bili predvideni pogoji za nedelovanje trga,
- morda niso bili ustvarjeni sistemi za spremljanje kakovosti ponujenih storitev;

Načela za oblikovanje pobude EU o ekonomiji delitve

13. ekonomija delitve lahko izboljša kakovost življenja, spodbudi rast (zlasti lokalnega gospodarstva) in zmanjša vplive na okolje. Prav tako lahko ustvari nova in kakovostna delovna mesta, zmanjša stroške ter poveča razpoložljivost in učinkovitost določenega blaga in storitev ali infrastrukture. Pomembno pa je, da se z izvajanjem storitev, ki se zagotavljajo v okviru ekonomije delitve, ne povzroča izogibanje davkov, ustvarja neelojalna konkurenca ali kršijo lokalni in regionalni predpisi oziroma nacionalna in evropska zakonodaja. Prav tako bi morala vsaka zakonodajna pobuda o ekonomiji delitve temeljiti na oceni vseh morebitnih pozitivnih in negativnih učinkov ter opredelitvi ciljev javne politike;

14. meni, da je treba zagotoviti prost dostop do trga za nove udeležence. Zbiranje podatkov v okviru platform/pobud ekonomije delitve lahko povzroči „neravnovesja gospodarske moči“. Podatki so surovina ekonomije delitve, zato bi morali biti v določenih primerih v čim večji meri prosto dostopni, saj je to včasih potrebno, da se zmanjšajo ovire za vstop v ekonomijo delitve in omogoči ocena učinkov njenih pobud ali poslov ter na vseh ravneh uprave spodbujajo predpisi na podlagi podatkov. Platforme ekonomije delitve bi morali pozvati, naj vključujejo tehnične mehanizme, da se lokalnim in regionalnim oblastem zagotovijo javni in relevantni, vendar ne občutljivi ali strateški podatki. V vsakem primeru bi morale EU in nacionalne vlade lokalne in regionalne oblasti podpreti pri razvoju dejavnosti zbiranja podatkov. Varstvo podatkov bi prav tako moralo biti osnovno vodilo, „mulier activa“ pa bi moral imeti možnost biti lastnik svojih podatkov;

⁽⁵⁾ Consumer Intelligence Series: The Sharing Economy. PwC 2015, <https://www.pwc.com/us/en/technology/publications/assets/pwc-consumer-intelligence-series-the-sharing-economy.pdf>

⁽⁶⁾ K. Polanyi, *The great transformation: The political and economic origins of our time*, 1944.

⁽⁷⁾ M. Bauwens, *A commons transition plan*, na voljo na: <http://commonstransition.org/>

15. poudarja, da je pomemben predpogoj v ekonomiji delitve obvladovanje zaupanja in ugleda⁽⁸⁾. Zato je treba obvladovanje zaupanja in ugleda zagotavljati ustrezno in neodvisno (npr. ureditev s predpisi, potrjevanje, zunanja arbitraža). Poleg tega je treba preučiti, ali lahko akterji ekonomije delitve učinkovito izvajajo samourejanje⁽⁹⁾. Zaupanje se lahko zagotovi na podlagi medsebojnega pregleda. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti politični možnosti ustanovitve neodvisnih organov, ki bi zagotavljali ocene, ki bi jih po možnosti skupaj pripravljali sorodni akterji. Oceniti je treba tudi zavarovalno kritje. V vsakem primeru bi moral biti eden glavnih političnih ciljev prenosljivost podatkov in ugleda;

16. poudarja, da izsledki ocene učinka ekonomije delitve niso vedno pozitivni z vidika varstva okolja, socialne kohezije, enakosti in socialne pravičnosti, preudarne rabe zemljišč ali upravljanja mest⁽¹⁰⁾. Upoštevati je treba tudi, da pridobitna podjetja včasih zlorabljajo platforme ekonomije delitve in delavcem ne zagotavljajo socialne varnosti, s čimer škodijo tako blaginji državljanov kot nacionalnim, regionalnim in lokalnim proračunom. EU ter lokalne in regionalne oblasti morajo podpreti samo razvoj pobud ali platform ekonomije delitve, ki ustvarjajo pozitivne socialne, ekonomske in okoljske učinke. V okviru ekonomije delitve bi morali zagovarjati cilje javne politike, kot so oblikovanje skupnosti, vključevanje, nediskriminacija, vzpostavljanje skupnih mestnih zemljišč, razvoj lokalnega gospodarstva, podjetništvo mladih, okoljska ozaveščenost in solidarnost med ljudmi;

17. meni, da bi morali za akterje ekonomije delitve zagotoviti ustrezno obravnavo, če so njihovi delovni pogoji v EU opredeljeni tako kot delovni pogoji zaposlenih. V vse bolj „prožnem“ okolju ekonomske menjave utegne ekonomija delitve negativno vplivati na delovna razmerja. Njene učinke na osebno ekonomsko varnost in socialno varstvo je treba temeljito preučiti. Komisija mora v sodelovanju z državami članicami, socialnimi partnerji ter po potrebi lokalnimi in regionalnimi oblastmi podrobno preučiti zaposlitvene in delovne pogoje delavcev v ekonomiji delitve, da bi ugotovili, ali so na tem področju potrebni zakonodajni ukrepi. Ekonomija delitve bi lahko ustvarila nov družbeni razred, razred sodelovanja, ki potrebuje socialne in ekonomske varovalke;

18. poudarja, da je treba vsa pravila v zvezi s preprečevanjem monopolov, notranjim trgom, davčnimi predpisi in varstvom potrošnikov v ekonomiji delitve načeloma uporabljati na enak način kot v vseh drugih gospodarskih sektorjih. Pobude ekonomije delitve ne bi smele imeti možnosti, da uporabljajo obrazec delitve samo zato, da povzročijo motnje na obstoječih trgih in se osredotočajo na strategijo zmanjšanja stroškov in izogibanja zakonsko določenim stroškom, ki veljajo za podobne storitve in proizvode, ki niso v ponudbi na teh platformah. Vendar meni, da bi bilo treba regulacijo obstoječih trgov redno pregledovati, da se preveri, ali omogoča nenehne inovacije. Ekonomijo delitve bi morali upoštevati pri razpravi o krožnem gospodarstvu in notnem digitalnem trgu. Hkrati pa bi morale Komisija in države članice zagotoviti usklajen pristop k ureditvi ekonomije delitve na evropski ravni, kjer je evropski pristop potreben, da bi okrepili notni trg in uspešnim pobudam ekonomije delitve omogočili, da se zlahka razširijo čez meje; v vseh drugih primerih mora zakonsko urejanje v skladu z načelom subsidiarnosti ostati pristojnost nacionalnih, regionalnih ali lokalnih oblasti;

19. ugotavlja, da je Evropska komisija v svojem sporočilu Strategija za enotni digitalni trg za Evropo (COM(2015) 192) le bežno omenila ekonomijo delitve, vendar pozdravlja zavezo Komisije v sporočilu o izpopolnitvi enotnega trga, da bo pripravila evropski delovni program za sodelovalno ekonomijo oziroma ekonomijo delitve, dala smernice glede uporabe obstoječega prava – vključno z direktivo o storitvah, direktivo o e-poslovanju ter zakonodajo o varstvu potrošnikov, na primer direktivo o nepoštenih poslovnih praksah, direktivo o nepoštenih pogodbenih pogojih in direktivo o pravicah potrošnikov – za sodelovalno ekonomijo ter ocenila morebitne vrzeli v zakonodaji. Poudarja, da je pripravljen aktivno sodelovati pri razvoju tega programa, in predlaga tesnejše sodelovanje z evropskimi institucijami na tem področju;

⁽⁸⁾ T. Wagner, M. Kuhndt, J. Lagomarsino, H. Mattar, *Listening to Sharing Economy Initiatives*, 2015, Nesta & Collaborative Lab, *Making Sense of the UK Collaborative Economy*, 2014.

⁽⁹⁾ M. Cohen, A. Sundararajan, *Self regulation and innovation in the peer to peer sharing economy*, 2015.

⁽¹⁰⁾ Parigi P., State B., Dakhllallah D., Corten R., Cook K., *A Community of Strangers: The Dis-Embedding of Social Ties*, 2013; S. Shaheen, *Greenhouse Gas Emission Impacts of Carsharing in North America Final Report*, 2010.

20. ugotavlja, da zadeve, povezane z ekonomijo delitve, obravnava več različnih generalnih direktorats Evropske komisije (CNECT, GROW, COMP, JUST, MOVE, TAXUD, EMPL, REGIO, TRADE ...) in da bi bilo treba zagotoviti medresorsko usklajevanje znotraj Evropske komisije; zato predlaga, da Evropska komisija ustanovi delovno skupino za usklajevanje dela med generalnimi direktorati na področju ekonomije delitve;

21. kljub vsemu pozdravlja namero Evropske komisije, da konec septembra 2015 začne javno posvetovanje o zakonodajnih pristopih EU k ekonomiji delitve;

22. meni, da je za trgovinske vidike ekonomije delitve potrebna zakonodaja EU po posameznih sektorjih, da bi zagotovili pravno varnost in pošteno konkurenco gospodarskim subjektom, zlasti z vidika obdavčenja;

23. spodbuja Evropsko komisijo in države članice, naj oblikujejo spodbude za sodelovalno ekonomijo, da bodo podprle in uresničevale načela socialne ekonomije (zlasti ob upoštevanju načel solidarnosti, demokracije in vključevanja ter sodelovanja z lokalno skupnostjo);

24. na lokalni in regionalni ravni lahko pobude ekonomije delitve poleg tega, da prispevajo k razvoju lokalnih gospodarstev, postanejo instrument za spodbujanje, vzdrževanje in obnovo t. i. skupnih dobrin, kot so mobilnost, socialno varstvo, urbana krajina in okolje. S tega vidika bi morala biti vloga javne uprave spodbujanje konsolidacije „sodelovalnega institucionalnega ekosistema“⁽¹¹⁾. Naloga lokalnih oblasti pri tem je olajšati in usklajevati različne pobude ekonomije delitve in spodbujanje tistih, ki krepijo vključenost in sodelovanje z „mulier activa“, so vključujoče, tako v fazi načrtovanja kot upravljanja in izvajanja storitev, in ki spoštujejo načela transparentnosti, odprtosti in odgovornosti;

25. poleg tega meni, da je treba spremljati, na katerih področjih se pojavlja ekonomija delitve in kako to vpliva na makroekonomske kazalnike, da to ne bi privedlo do sistema davčne optimizacije;

Agenda za ekonomijo delitve

26. meni, da bi morali za vse zavezujoče zakonodajne pobude uporabiti sektorski pristop in pri tem kot merilo za pripravo regulativnih smernic upoštevati, v kakšnem obsegu se izvaja pobuda ekonomije delitve. Institucije in zakonodaja EU bi morale zagotoviti trden okvir, institucionalne in pravne smernice ter stalen dostop do strokovnega znanja in druge ustrezne pomoči pri izvajanju;

27. vse institucije EU, ki obravnavajo vprašanje ekonomije delitve, poziva, naj uporabijo celosten pristop pri obravnavi ekonomije delitve kot gospodarskega, političnega in družbenega pojava in glede na to, da lahko povzroči velike spremembe obstoječih ekonomskih sistemov, uskladijo svoja prizadevanja v okviru celovite javne politike s pripravo agende javne politike glede ekonomije delitve na podlagi sodelovanja;

28. priporoča, naj agenda EU glede ekonomije delitve temelji na naslednjih vidikih:

— opredelitvi metodološkega protokola, ki bi temeljil tudi na predhodni oceni teritorialnih učinkov in učinkov na mesta ter bi bil razvit v tesnem partnerstvu z vsemi ravnmi upravljanja in v sodelovanju z vsemi oblikovalci politike, akademiki, uporabniki, strokovnjaki ter podjetji, pobudami in platformami ekonomije delitve, s čimer bi se v mestih spodbudil prehod na ekonomijo delitve in sodelovalno ekonomijo,

— spodbujanju enakih konkurenčnih pogojev na evropski ravni, upoštevajoč načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, ob hkratnem omogočanju zadostne prožnosti za lokalne rešitve ter spodbujanju pilotnih projektov in vzpostavljanja mrež mest in regij z najboljšimi praksami na področju ekonomije delitve, kakršna je pobuda Sharing Economy Startup⁽¹²⁾,

⁽¹¹⁾ Glej Uredbo o sodelovanju med državljani in mestno upravo za varstvo in obnovo mestnih dobrin občine Bologna in dokument „Sharexpo, smernice za ekonomijo delitve in sodelovalne storitve v Milanu“.

⁽¹²⁾ Pobudi je namenjenih 2 500 000 EUR sredstev, ki jih je 28. oktobra 2015 odobril Evropski parlament v obravnavi splošnega proračuna EU za proračunsko leto 2016.

- spodbujanju razvoja izobraževalnih programov ter komunikacijskih kampanj (na primer Sharitaly) za ozaveščanje o potencialu in nevarnostih ekonomije delitve,
- razvoju opredelitve jasnih in skupnih meril za sistem kvalifikacij, ki izhaja iz skupnosti, in uvedbi sistema kazalnikov za spremljanje in merjenje vpliva pobud in praks ekonomije delitve,
- učinkovitem izvajanju, da se odpravi izogibanje davkom in zagotovijo zaščita potrošnikov, izdajanje dovoljenj ter spoštovanje predpisov na področju zdravja in varnosti,
- rednem posodabljanju in spremljanju, da se preprečijo nepotrebne obremenitve ter zagotovita trajnost in učinkovitost v hitro spreminjajočem se okolju;

29. meni, da ekonomija delitve vpliva na mnoge sektorje, kar včasih povzroča motnje na lokalni in regionalni ravni, zato bi moralo biti možno, da jih v skladu z načelom lokalne avtonomije po potrebi upravljajo ali zakonsko urejajo lokalne in regionalne oblasti, da bi lahko pobude in posle ekonomije delitve prilagodile lokalnim razmeram;

30. poudarja, da zakonodajna pobuda o ekonomiji delitve ne bi smela biti ločena od vizije mestnega in lokalnega upravljanja ⁽¹³⁾ oziroma vizije podeželja. Poskusi različnih evropskih mest na področju sodelovalnega in policentričnega upravljanja se zdijo najprimernejši pristop za spremljanje in spodbujanje dobrega in pravičnega razvoja pobud ekonomije delitve. S sodelovalnim in policentričnim upravljanjem bi skupinam državljanov, združenjem, organizacijam tretjega sektorja, sindikatom, izobraževalnim ustanovam, socialnim podjetjem in zagonskim podjetjem omogočili uporabo odprtih, praznih, opuščenih površin v javni lasti in sredstev, ki jih imajo na voljo, pri čemer bi navdih črpali iz nekaterih pobud lokalnih in regionalnih oblasti (npr. bolonjske uredbe o sodelovanju za mestne javne površine ⁽¹⁴⁾).

V Bruslju, 4. decembra 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

⁽¹³⁾ S. Foster, C. Iaione, *The City as a Commons*, 2015.

⁽¹⁴⁾ Glej na primer tudi projekt *Sharing Cities*, ki ga vodi Neal Gorenflo (Shareable), in nabor orodij *Sharitories*, ki ga je zasnovala skupnost Ouishare.